

افزایش ۲۸ درصدی ارزش صادرات ایران در پنج ماه

بر اساس تازه‌ترین آمار گمرک از تجارت خارجی پنج ماهه نخست سال جاری، در این مدت حجم صادرات غیرنفتی ایران به ۴۶ میلیون و ۲۹۶ هزار تن رسیده است که ارزش آن، رقمی برابر با ۱۹ میلیارد و ۳۱۸ میلیون دلار می‌شود. به گزارش «ایلنا»، به این ترتیب مشاهده می‌شود که تا پایان مردادماه سال جاری صادرات ایران نسبت به مدت مشابه سال گذشته افزایش ۱۳/۷ درصدی از نظر ارزش دلاری داشته است، از سوی دیگر ارزش صادرات ایران به یورو نیز در این مدت ۲۸/۸۴ درصد رشد داشته است. از سوی دیگر، در همین مدت میزان واردات قطعی کالا به ایران، ۱۳ میلیون و ۹۶۳ هزار تن به ارزش ۱۸ میلیارد و ۸۹۳ میلیون دلار و برابر با ۱۵ میلیارد و ۵۷۴ میلیون یورو بوده است.

یکشنبه ۱۱ شهریور ۱۳۹۷ ● شماره صد و شصت‌وهفت

جهان اردرچه اقتصاد

A T I V E H N O W

نگاه فایننشال تایمز به وضعیت اقتصادی ایران

ادامه رشد با وجود دردسرسازی جدی تحریم‌ها

بر اساس پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول، اقتصاد ایران رشد ۴۰ درصدی را به ثبت خواهد رساند، هر چند تورم در ایران یار دیگر تورمی شده و بازار از این کشور نیز روزهای بسیار ملتهب و پرنوسانی را پشت‌سر می‌گذارد.

● آزادآه افآخاری ●

● مترجم ●

با وجود بازگشت تورم دورقمی و التهابات بازار ارزی و پولی، پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول این است که اقتصاد ایران رشد ۴ درصدی را تجربه خواهد کرد و این در حالی است که ۳ ماه پس از اعلام خروج آمریکا از توافق هسته‌ای، موج اول تحریم‌ها به ایران رسیده است. ایران در واکنش به تحرکات کاخ‌سفید و با هدف حفظ منابع ارزی خود، در این شرایط محدودیت‌های زیادی را بر واردات کالاها و نیز خریدوفروش ارز اعمال کرده است، اما مشکلات نظام بانکی و رشد خیره‌کننده این روزهای شاخص بورس ادامه دارد.

فایننشال در گزارشی در این زمینه می‌نویسد، کشورهای آسیایی و اروپایی توسط آمریکا تحت‌فشار قرارگرفته‌اند تا واردات نفت از ایران را متوقف و روابط تجاری و پولی خود را با این کشور قطع کنند. واشنگتن این کشورها را تهدید کرده که در صورت همراه نشدن با تحریم‌ها علیه ایران، دسترسی آن‌ها را به سیستم بانکی آمریکا قطع خواهد کرد. تاکنون ۵۰ شرکت چندملیتی از ترس تحریم‌های ثانویه آمریکا تصمیم به توقف فعالیت‌های خود در ایران گرفته یا از برنامه‌های‌شان برای حضور در بازار ایران صرف‌نظر کرده‌اند.

از طرفی سوئیت که یک شبکه جامع ارتباط بین‌بانکی در سطح جهانی است و مرکز آن در نزدیکی بروکسل بلژیک، پایتخت اتحادیه اروپا واقع‌شده نیز مترصد این است که در مورد ادامه همکاری با بانک‌های دولتی و خصوصی ایران تصمیم‌گیری کند. این در حالی است که ایران اخیراً گام‌های مثیتی در راه نزدیک‌شدن به استانداردهای جهانی در زمینه مبارزه با پول‌شویی برداشته است. اما کاخ‌سفید، اتهام‌هایی را علیه بانک مرکزی و چندین بانک دولتی ایران مطرح کرده و در چنین شرایطی سوئیت تقریباً چاره‌ای ندارد جز اینکه دسترسی ایران به خدماتش را به کلی قطع کند یا نقل‌وانتقالات پولی ایران را حتی برای صادرات و واردات عادی به‌شدت تحت نظارت و کنترل قرار دهد. نظام بانکی ایران که به‌شدت با معضل دیون معوق (از جمله بدهی‌های دولت و شرکت‌های ساختمانی) دست‌وپنجه نرم می‌کند، در دوران پسایرجام نتوانسته آن‌طور که باید و شاید در تأمین مالی پروژه‌های سرمایه‌گذاری نقش ایفا کند. حسن روحانی قصد داشت در دور دوم ریاست‌جمهوری خود اصلاحاتی از قبیل محدودکردن فعالیت‌های غیرعملیاتی بانک‌ها، فروش دارایی‌های مازاد و نظارت بیشتر بر ادغام بانک‌ها و موسسات مالی در نظام بانکی ایران صورت دهد، اما تاکنون در این زمینه موفق نبوده است.

■ بازار بورس

متنوع‌سازی بازار سرمایه در این سال‌ها همواره از اهداف دولت ایران بوده که البته با دشواری‌هایی روبه‌رو بوده است. سرمایه‌گذاران خارجی همچنان حضور بسیار کم‌رنگی در بازار بورس ایران دارند و از طرفی نسبت سهام شناور آزاد در این بازار تنها حدود ۲۰ درصد است. سرمایه‌گذاران حقوقی

که اغلب دولتی، شبه‌دولتی یا وابسته به سایر نهادهای حاکمیتی در ایران هستند، کنترل بسیاری از شرکت‌های حاضر در بورس ایران را در دست دارند. در دو سال اخیر، تعدادی سرمایه‌گذار خرد و کلان از جمله برخی صندوق‌های سرمایه‌گذاری خارجی وارد بازار بورس ایران شده و تلاش کرده‌اند سطح نقدینگی و نحوه مدیریت آن را بهبود بخشند. به‌رغم عملکرد ضعیف نظام بانکی و بالا‌بودن نرخ بهره در ایران، بازار سهام و اوراق خزانه اسلامی هفته‌های پرونقی را تجربه می‌کنند و شاخص بورس به سقف تاریخی خود رسیده و پی‌درپی رکوردشکنی می‌کند. این دو بازار (بورس و اوراق خزانه اسلامی) آخرین پناهگاه برای سرمایه‌گذاری و حفظ امید به مدرن‌سازی اقتصاد ایران به‌شمار می‌روند.

آخرین باری که ایران تحریم‌های شدید را تجربه کرد، اقتصاد این کشور درگیر رکود و تورم هم‌زمان شد. در

سال جاری میلادی، اما بر اساس پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول، اقتصاد ایران رشد ۴۰ درصدی را به ثبت خواهد رساند، هر چند تورم در ایران بار دیگر دورقمی شده و بازار از این کشور نیز روزهای بسیار ملتهب و پرنوسانی را پشت‌سر می‌گذارد. در این میان مسئولان همچنان قول می‌دهند انضباط پولی و مالی را حفظ خواهند کرد و بانک مرکزی نیز اخیراً به نیازهای بازار گردن نهاده و یک بازار ارز (به‌صورت پایلوت) برای شرکت‌های کوچک و متوسط راه‌اندازی کرده است.

■ نفت

در بخش نفت، وضعیت ایران به‌گونه‌ای است که در کوتاه‌مدت و قبل از اثرگذاری تحریم‌های نفتی، افزایش قیمت‌ها می‌تواند کاهش صادرات را جبران کند. از طرفی چین و هند که بزرگ‌ترین واردکنندگان نفت ایران هستند

و مجموعاً روزانه بیش از یک‌میلیون بشکه نفت از ایران وارد می‌کنند، اعلام کرده‌اند که به واردات نفت از ایران ادامه خواهند داد و هزینه آن را با پول‌های داخلی خود (یوان و روپیه) پرداخت خواهند کرد. ترکیه نیز طبق اعلام مقاماتش، به کلی از همراهی با تحریم‌های آمریکا علیه ایران سر باز خواهد زد. بانک‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری ترکیه آماده همکاری با ایران در دور جدید تحریم‌ها هستند. بنا بر اعلام صندوق بین‌المللی پول، ایران در حال حاضر حدود ۱۲۵ میلیارد دلار ذخایر ارزی دارد، اما ممکن است بخشی از این ذخایر صرف تسویه مطالبات پیمانکاران خارجی شود که قبلاً در ایران حضور داشته‌اند. ایران برای استقراض از کشورهای خارجی در صورت لزوم با مشکل مواجه است، زیرا آژانس‌ها و شرکت‌های اعتبارسنجی غربی به دلیل تحریم‌های آمریکا تمایل چندانی به همکاری با ایران از خود نشان نمی‌دهند. فایننشال تایمز در پایان گزارش خود می‌نویسد، جدا از مشکلات مالی، بانکی، تجاری و... یکی از معضلات اصلی اقتصاد ایران (حداقل از نگاه غربی‌ها) فساد اقتصادی است، به‌طوری که این کشور همواره در رتبه‌بندی سازمان شفافیت بین‌الملل، جایگاهی بسیار نازل را به خود اختصاص می‌دهد، مسئله‌ای که حتی در شرایط غیرتحریمی نیز از انگیزه‌های سرمایه‌گذاران خارجی برای حضور در ایران می‌کاهد.

● درپچه ●

● منبع: واشنگتن‌پست ●

ایران در مقابل تحریم‌ها مقاوم است؟

موضوع خوگرفتن اقتصاد ایران به تحریم‌ها بارها در رسانه‌ها و تحلیل‌های کارشناسی مطرح شده است. این نظریه می‌گوید، از آنجایی که ایران پس از انقلاب اسلامی همواره با نوعی از تحریم‌ها مواجه بوده، کنار آمدن یا آن را آموخته است و با وجود اینکه نمی‌توان پیامدهای وحیم تحریم‌ها بر اقتصاد این کشور را انکار کرد، دست‌کم بخشی از اقتصاد ایران با وجود تحریم‌ها به حیات خود ادامه می‌دهد. جارت بلانک، مقام سابق وزارت خارجه آمریکا که در دولت اوباما روی برجام کار کرده است به واشنگتن‌پست، می‌گوید: «تلاش برای اجرای رژیم تحریم‌های سنگین بر ایران بدون یک همکاری بالفعل با چین، بسیار دشوار خواهد بود.» به گفته این مقام سابق، آمریکا می‌تواند به اقتصاد ایران آسیب‌بزند، اما انعطاف‌پذیری کنونی ایران هم از انعطاف‌پذیری آن در دوره قبل از امضای برجام کمتر نیست. این روزنامه آمریکایی در ادامه می‌نویسد: «دولت آمریکا، تحریم‌های ایران را دوباره برقرار کرده و معتقد است می‌تواند از این طریق تهران را تحت‌فشار قرار دهد، اما تحلیلگران درباره کارآمدی تحریم‌ها در تضعیف ایران، تردید دارند. طبق توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵، ایران، آمریکا و قدرت‌های جهانی توافق کردند که تحریم‌های ایران را رفع کنند. اما اکنون دولت ترامپ برقراری تحریم‌ها را شروع کرده است. نخستین دور تحریم‌ها، به تازگی اجرا شد و مجموعه‌ای از فعالیت‌های اقتصادی از جمله خودروسازی، طلا، فولاد و سایر فلزات گرانبها را هدف قرار می‌دهد. کمتر از سه ماه دیگر، قرار است تحریم‌های سنگین‌تری روی مکرر پایبندی ایران به مفاد توافق هسته‌ای توسط بازرسان سازمان ملل، ترامپ در ماه می، به‌طور یک جانبه از این توافق خارج شود. پروسه بازگشت تحریم‌ها را آغاز کرد.» به گزارش واشنگتن‌پست، مقامات دولت ترامپ و تدریوهای ضدایرانی در واشنگتن معتقدند که تحریم‌ها فشار بیشتری بر جمهوری اسلامی وارد می‌کند. ترامپ به برخی اعتراض‌های اقتصادی در ایران اشاره کرد و آن را با تصمیمش برای بازگرداندن تحریم‌ها مرتبط دانست. ترامپ مدعی است، از این طریق می‌تواند به هدف اصلی خود که مذاکره جدید با ایران برای توافقی جدید است، نزدیک شود. با این حال، تحلیلگران در این باره تردیدهایی دارند. به گفته این روزنامه، علی‌رغم دشواری‌های فزاینده‌ای که تهران با آن روبه‌روست، هیچ سیستمی در ایران با بحران جدی مواجه نشده است. کارشناسان می‌گویند، اثر تحریم‌هایی که اکنون اعمال می‌شوند از اثر تحریم‌های قبل از امضای برجام کمتر است. در حالی که ممکن است شرکای اروپایی از روی آکراه با فشار کاخ‌سفید همراه شوند، مشتریان عمده نفت ایران مانند چین و هند، ممکن است به آسانی با آمریکا همراه نشوند. با وجود تحرکات آمریکا برای به صفر رساندن فروش نفت ایران تا ماه نوامبر، چین اعلام کرده که احتمالاً خرید نفت از ایران را ادامه خواهد داد. علاوه بر این، پکن از طریق پروژه جهانی «یک کمربند یک جاده» دنبال گسترش همکاری‌هایش با ایران است. این در حالی است که صندوق بین‌المللی پول نیز در تازه‌ترین گزارش خود پیش‌بینی کرد، ایران می‌تواند با کنار زدن سه کشور اسپانیا، عربستان و کانادا، پانزدهمین اقتصاد بزرگ دنیا در سال ۲۰۲۱ شود. بر اساس آمار منتشرشده از سوی این نهاد بین‌المللی، تولید ناخالص داخلی ایران بر اساس شاخص قدرت خرید در سال ۲۰۱۷ بالغ بر ۱۶۴۴ میلیارد دلار بوده و ایران از این نظر در رتبه ۱۸ جهان قرارگرفته است. صندوق بین‌المللی پول، پیش‌بینی کرده ایران در سال‌های ۲۰۱۸، ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ نیز همچنان هجدهمین اقتصاد بزرگ دنیا باقی بماند، اما در سال ۲۰۲۱ با پشت‌سر گذاشتن سه کشور اسپانیا، عربستان و کانادا به جایگاه پانزدهم صعود کند. پیش‌بینی شده تولید ناخالص داخلی ایران بر اساس شاخص قدرت خرید در سال ۲۰۲۱ به ۲۰۹۵ میلیارد دلار برسد که بیشتر از تولید ناخالص داخلی اسپانیا، عربستان و کانادا خواهد شد.

● مطالب انتخاب‌شده از منابع خارجی
الزام بیان کننده دیدگاه‌های «آتی‌ه‌ن‌و» نیست

atiyehnowweekly.ir

هر هفته می‌توانید آتی‌ه‌ن‌و را آنلاین بخوانید

